

شرح جامع

حسابرسی

«حسابداری»

مولفان: حجت الله فرزانی - رضا غلامی

سرشناسه	: فرزانی - حجت الله، ۱۳۶۴-
عنوان و نام پدیدآور	: شرح جامع حسابرسی «حسابداری» / مولفان حجت الله فرزانی، رضا غلامی.
مشخصات نشر	: تهران: ارشد، ۱۳۸۸.
مشخصات ظاهری	: [۲۹۶ص:] جدول، نمودار.
شابک	: ۷۵,۰۰۰ ریال: ۴-۱۳۵-۱۱۵-۶۰۰-۹۷۸
وضعیت فهرست نویسی	: فیپا
یادداشت	: کتابنامه: ص. [۲۹۶].
موضوع	: حسابرسی - - راهنمای آموزشی (عالی)
موضوع	: حسابرسی - - آزمون‌ها و تمرین‌ها (عالی)
موضوع	: دانشگاه‌ها و مدارس عالی - - ایران - - آزمون‌ها
شناسه افزوده	: غلامی حسین آباد، رضا، ۱۳۶۵-.
رده بندی کنگره	: ۱۳۸۸ ش ۴ ف / HF۵۶۶۷
رده بندی دیویی	: ۶۵۷/۴۵۰۷۶
شماره کتابشناسی ملی	: ۱۸۸۰۹۴۹

انتشارات ارشد

نام کتاب	: شرح جامع حسابرسی
نام مؤلفان	: حجت الله فرزانی و رضا غلامی
حروفچینی و صفحه آرایی	: واحد تایپ و صفحه آرایی انتشارات ارشد
نوبت چاپ	: چاپ اول ۱۳۸۸
تیراژ	: ۱۰۰۰
قیمت	: ۷۵,۰۰۰ ریال
شماره استاندارد بین المللی کتاب (شابک):	: ۴-۱۳۵-۱۱۵-۶۰۰-۹۷۸

International Standard Book Number (ISBN): 978-600-115-135-4

تلفن: ۸۸۳۴۱۵۴۷-۹

مرکز بخش: تهران - میدان هفت تیر - ابتدای خ مفتح شمالی - روبه روی سینما پایتخت - نبش کوچه پارس - پلاک ۲

www.arshadbook.ir

هرگونه کپی برداری از سبک و سیاق و یا تکثیر کل یا قسمتی از کتاب‌های انتشارات ارشد ممنوع بوده و متخلف براساس قانون دفاع از حقوق مولفین و مصنفین تمت پیگرد شدید قانونی قرار خواهد گرفت. وامد حقوقی انتشارات ارشد: ۸۸۸۲۳۹۰۰

پیشگفتار ناشر

خداوند بزرگ را شاکریم که فرصتی عنایت فرمود تا بتوانیم قدمی در جهت گسترش علم و فرهنگ کشور عزیزمان برداریم و مسیری هموار را اختیار مخاطبان و داوطلبان علاقمند به ادامه تحصیل قرار دهیم. از آنجایی که در حوزه کتاب‌های درسی و کمک درسی کارشناسی ارشد کتاب‌های زیادی به رشته تحریر در آمده است با این حال وجود یک مجموعه جامع، دقیق، کامل و دارای منابع مستند احساس می‌شود.

همیشه دغدغه داشتیم که ای کاش تمامی منابع پراکنده و گاه‌أ دست‌نایافتنی کنکور در یک مجموعه به گونه‌ای جذاب و شیوا آماده می‌شد و همچنین سوالات دوره‌های قبل کنکور نیز به گونه‌ای تشریحی پاسخ داده می‌شدند، که خدشه‌ای بر آن وارد نشود و خیال داوطلبان عزیز آنقدر آسوده باشد که اطلاعات مندرج در پاسخنامه‌ها را برای بهره‌گیری در آزمون خود بکار گیرند. این کار با یاری خداوند بزرگ و همکاری نخبه‌ترین دانشجویان و اساتید کشور در انتشارات ارشد هماهنگ گردید و در تمامی مقاطع تحصیلی از کاردانی به کارشناسی، کارشناسی ارشد و دکتری در حوزه آزمون‌های سراسری – آزاد و پیام نور بسته‌های آموزشی که شامل کتاب‌های بانک سوالات و کتاب‌های شرح جامع درس آماده گردید. در تهیه مجموعه‌های فوق‌الذکر از فارغ‌التحصیلان کارشناسی ارشد که حائز رتبه‌های تک رنژی کنکور می‌باشند، استفاده کرده‌ایم، تا شما عزیزان بتوانید در راستای افزایش توان علمی خود در جهت نیل به مقصود خویش نایل آید. بدون تردید می‌توان گفت که برای اولین بار در نظام آموزشی کشور مجموعه‌ای به این سبک عرضه می‌شود که در کیفیت و کمیت بی‌نظیر بوده و تمامی نیازهای داوطلبان عزیز را پوشش داده است. امید است که استفاده از این مجموعه عزیزان را در جهت موفقیت در آزمون یاری رسانده باشد. در پایان لازم به ذکر است که بی‌نقصی محض از آن خداوند متعال می‌باشد، بنابراین از تمامی خوانندگان و داوطلبان عزیز خواهشمندیم نظرات سازنده خود را در مورد این کتاب به سایت انتشارات ارشد اعلام نمایند تا ما را در جهت هر چه بهتر آماده کردن این محصولات یاری رسانند.

با تشکر

ناشر

www.arshadbook.ir

پیشگفتار مولف

امروزه سعی و تلاش فراوانی در تدوین استانداردها و اصول حسابرسی توسط مجامع علمی و حرفه‌ای حسابداری صورت گرفته است. در ایران نیز استانداردهای حسابداری و حسابرسی به صورت هماهنگ با استانداردهای بین‌المللی و فرهنگ ایرانی تدوین می‌گردد. با این حال کمتر کتاب حسابرسی را می‌توان یافت که به استانداردهای حسابرسی توجه داشته باشد، از این رو مولفان این کتاب بر خود دیدند که با تالیف کتاب حاضر گامی کوچک در تعالی حرفه حسابرسی و دانشجویان رشته حسابداری بردارند. کتابی که اکنون پیش رو دارید، برای نخستین بار با چنین ویژگی‌هایی در رشته حسابرسی در ایران تالیف می‌شود. این کتاب شامل دوازده فصل مطابق با سر فصلهای مصوبه شورای عالی انقلاب فرهنگی می‌باشد که هر فصل آن دارای بخش‌هایی از جمله:

- شرح درس و موضوع فصل
- خلاصه فصل مربوطه
- نکات برجسته استانداردهای حسابرسی ایران متناسب با موضوع فصل مربوطه
- پرسش‌های چهار گزینه‌ای مولفان
- سوالات طبقه‌بندی شده آزمون‌های سراسری و دانشگاه آزاد فصل مربوطه می‌باشد.

همانگونه که مشخص است تمایز عمده این اثر با سایرین در نکات برجسته استانداردهای حسابرسی ایران متناسب با موضوع فصل مربوطه می‌باشد که جهت آشنایی شما سروران گرامی با استانداردهای موجود حسابرسی در ایران تهیه شده است. با تمام سعی و تلاشی که برای هرچه مفیدتر بودن مطالب کتاب به عمل آمده است، بدیهی است که خالی از اشتباه و خطا نباشد از این رو از همکاران، دانشجویان و علاقه‌مندان گرامی انتظار می‌رود نظرات اصلاحی و سازنده خود را جهت بهبود چاپ‌های بعدی این کتاب به آدرس الکترونیکی farzani.ses@gmail.com یا Smsgholami@gmail.com ارسال فرمایند.

در پایان از تمامی اشخاصی که در تهیه کتاب ما را یاری کرده‌اند تشکر و قدردانی می‌نماییم؛ از جمله مدیریت محترم دانشکده علوم اقتصادی و جناب آقایان محمدحسین فرزانی، احمد غلامی و همچنین جناب آقای حمید قهرمانی مدیریت محترم موسسه انتشارات ارشد و همکارانشان.

با احترام

حجت‌اله فرزانی - رضا غلامی حسین آباد

فهرست مطالب

صفحه	عنوان
فصل اول: حرفه حسابرسی: تعاریف و نقش‌ها	
۱۲	مقدمه
۱۲	تعریف حسابرسی
۱۲	هدف از حسابرسی
۱۳	نقش اعتباردهی حسابرسی
۱۳	نقش اقتصادی حسابرسی
۱۴	انواع حساب‌برسان
۱۵	انواع حسابرسی
۱۶	استانداردهای پذیرفته شده حسابرسی
۱۸	گزارش حساب‌برسان
۲۱	خلاصه فصل
۲۳	نکات برجسته استانداردهای حسابرسی
فصل دوم: آیین رفتار حرفه‌ای و مسئولیت‌های قانونی	
۳۵	آیین رفتار حرفه‌ای
۴۱	اصول بنیادی
۴۱	احکام
۴۱	مسئولیت‌های قانونی حساب‌برسان
۴۵	برنامه‌ریزی حسابرسی
۴۷	مستند سازی مراحل برنامه‌ریزی
۴۹	خلاصه فصل
۵۱	نکات برجسته استانداردهای حسابرسی
فصل سوم: کنترل‌های داخلی	
۶۹	تعریف ساختار کنترل‌های داخلی
۶۸	انواع کنترل‌های داخلی
۶۹	اجزا سیستم کنترل‌های داخلی

عنوان.....	صفحه.....
محدودیت‌های ساختار کنترل داخلی.....	۷۳.....
ارزیابی سیستم کنترل داخلی توسط حسابرسان.....	۷۳.....
شرایط قابل گزارش و نامه مدیریت.....	۷۶.....
کنترل‌های داخلی در واحدهای تجاری کوچک.....	۷۶.....
خلاصه فصل.....	۷۸.....
نکات برجسته استانداردهای حسابرسی.....	۸۰.....

فصل چهارم: شواهد حسابرسی در فرآیند حسابرسی

تعریف شواهد حسابرسی.....	۹۹.....
انواع شواهد حسابرسی.....	۱۰۰.....
مخارج تامین شواهد حسابرسی.....	۱۰۱.....
روش‌های رسیدگی به رویدادهای بعد از تاریخ ترازنامه و روش‌های رسیدگی به این رویدادها.....	۱۰۲.....
معاملات با اشخاص وابسته و شواهد مرتبط با آن.....	۱۰۳.....
خلاصه فصل.....	۱۰۴.....
نکات برجسته استانداردهای حسابرسی.....	۱۰۵.....

فصل پنجم: نمونه‌گیری در فرآیند حسابرسی واحد مورد رسیدگی

تعریف نمونه‌گیری.....	۱۲۵.....
انتخاب اقلام در نمونه‌گیری.....	۱۲۵.....
نمونه‌گیری برای آزمون کنترل‌ها.....	۱۲۷.....
نمونه‌گیری برای آزمون‌های محتوا.....	۱۲۸.....
ارزیابی نتایج نمونه.....	۱۲۹.....
خلاصه فصل.....	۱۳۰.....
نکات برجسته استانداردهای حسابرسی ایران.....	۱۳۱.....

فصل ششم: کاربرگ‌های حسابرسی و کنترل کیفیت حسابرسی‌ها

مقدمه.....	۱۴۲.....
نقش کاربرگ‌های حسابرسی.....	۱۴۲.....
ماهیت محرمانه کاربرگ‌ها.....	۱۴۲.....
مالکیت کاربرگ‌های حسابرسی.....	۱۴۳.....
کاربرگ‌های حسابرسی و مسئولیت حسابرسان.....	۱۴۳.....
انواع کاربرگ‌ها.....	۱۴۳.....

عنوان..... صفحه

انواع پرونده‌های حسابرسی.....	۱۴۴
بررسی کاربرگ‌های حسابرسی.....	۱۴۵
کنترل کیفیت در سطح موسسه حسابرسی.....	۱۴۶
کنترل کیفیت در سطح هر کار حسابرسی.....	۱۴۶
بررسی همپیشگان.....	۱۴۷
خلاصه فصل.....	۱۴۸
نکات برجسته از استانداردهای حسابرسی ایران.....	۱۴۹

فصل هفتم: طراحی برنامه‌های حسابرسی؛ رسیدگی به مدارک عمومی

مقدمه.....	۱۶۴
بخش اول: بخش سیستم برنامه حسابرسی (رسیدگی ضمنی حسابرسی).....	۱۶۴
بخش دوم: بخش آزمون‌های محتوای برنامه حسابرسی (رسیدگی نهایی حسابرسی).....	۱۶۴
اهداف برنامه حسابرسی.....	۱۶۵
رسیدگی به مدارک عمومی صاحبکار.....	۱۶۷
بررسی و آزمون مدارک حسابداری.....	۱۶۸
دفتر کل.....	۱۶۸
دفتر روزنامه عمومی.....	۱۶۹
خلاصه فصل.....	۱۷۱
نکات برجسته از استانداردهای حسابرسی ایران.....	۱۷۲

فصل هشتم: کنترل‌های داخلی و رسیدگی‌های اثباتی دارایی‌های جاری

وجه نقد و بانک.....	۱۸۳
سرمایه‌گذاری‌ها.....	۱۸۷
حسابهای دریافتی، اسناد دریافتی و معاملات فروش.....	۱۸۸
موجودی‌های مواد و کالا و بهای تمام شده کالای فروش رفته.....	۱۹۱
خلاصه فصل.....	۱۹۶
نکات برجسته از استانداردهای حسابرسی ایران.....	۱۹۷

فصل نهم: کنترل‌های داخلی و رسیدگی‌های اثباتی دارایی‌های غیر جاری

دارایی‌های ثابت مشهود (اموال، ماشین‌آلات و تجهیزات).....	۲۱۲
دارایی‌های نامشهود.....	۲۱۴
خلاصه فصل.....	۲۱۵
نکات برجسته از استانداردهای حسابرسی ایران.....	۲۱۶

عنوان..... صفحه

فصل دهم: کنترل‌های داخلی و رسیدگی‌های اثباتی بدهی‌ها، حقوق صاحبان سرمایه و تغییرات آن و تکمیل حسابرسی

۲۲۸	حسابهای پرداختی.....
۲۳۰	بدهی‌های بلند مدت بهره دار.....
۲۳۲	بدهی‌ها و زیان‌های احتمالی.....
۲۳۳	حقوق صاحبان سرمایه.....
۲۳۴	درآمدها و هزینه‌ها.....
۲۳۶	حسابرسی صورت جریان وجوه نقد.....
۲۳۷	سایر مراحل تکمیل حسابرسی نهایی.....
۲۳۸	خلاصه فصل.....
۲۳۹	نکات برجسته از استانداردهای حسابرسی ایران.....

فصل یازدهم: گزارش حسابرسان

۲۵۲	مقدمه.....
۲۵۲	اجزای اصلی گزارش حسابرسان مستقل.....
۲۵۵	انواع اظهارنظر حسابرسان.....
۲۶۱	گزارش حسابرسان درباره صورت‌های مالی مقایسه‌ای.....
۲۶۱	گزارش حسابرس مستقل و بازرس قانونی در مورد صورت‌های مالی تلفیقی گروه و واحد تجاری اصلی.....
۲۶۲	اتکا بر کار سایر حسابرسان در حسابرسی صورت‌های مالی تلفیقی.....
۲۶۲	تداوم فعالیت.....
۲۶۵	خلاصه فصل.....
۲۶۶	نکات برجسته از استانداردهای حسابرسی ایران.....

فصل دوازدهم: سایر خدمات اعتباردهی حسابرسان و خدمات مالی

۲۸۳	مقدمه.....
۲۸۳	خدمات اعتباردهی حسابرسان.....
۲۸۳	حسابرسی موارد خاص (حسابرسی ویژه).....
۲۸۵	بررسی اجمالی صورت‌های مالی (حسابرسی میان دوره‌ای).....
۲۸۶	اجزای روش‌های مورد توافق.....
۲۸۶	خدمات حسابداری و مالی.....
۲۸۸	خلاصه فصل.....
۲۸۹	نکات برجسته از استانداردهای حسابرسی ایران.....
۲۹۶	منابع و مأخذ.....